

ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ, ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

6^ο ΕΤΗΣΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

9 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2023

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

**ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗΣ
ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗΣ ΣΤΙΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ**

Dr Constantin Stefanou

Director – Sir William Dale Centre for Legislative Studies

IALS Director of Taught Programmes

Institute of Advanced Legal Studies – University of London

ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

- Ένα από τα λιμνάζοντα προβλήματα στην διαμόρφωση πολιτικής είναι η έλλειψη σχεδιασμού, πόσο μάλλον η έλλειψη μακρόπνοου σχεδιασμού.
- Ο νόμος για το επιτελικό κράτος είναι η πρώτη προσπάθεια να διμορφωθεί επίσημος βραχυπρόθεσμος και μεσοπρόθεσμος σχεδιασμός με τα ετήσια σχέδια δράσης (action plans) σε επίπεδο κυβέρνησης και σε επίπεδο υπουργείων (π.χ. με συγκεκριμένες ημερομηνίες παράδοσης των σχεδίων δράσης).
- Όμως ο μακροπρόθεσμος σχεδιασμός συνεχίζει να είναι προβληματικός διότι δεν έχει ακόμα ενσωματωθεί στο σύστημα.
- Και δεν έχει ενσωματωθεί στο σύστημα διότι δεν έχει συγκεκριμενοποιηθεί το τι πρέπει να γίνει και από ποιόν.

ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

- Μέσα στα πλαίσια του μακροπρόθεσμου σχεδιασμού (strategic foresight) στη διαμόρφωση της εθνικής στρατηγικής εντάσσονται πολλές ιδέες.
- Για μερικούς τομείς είναι σχεδόν προφανές ότι ο μακροχρόνιος σχεδιασμός είναι απαραίτητος, π.χ. Νέες Τεχνολογίες, Περιβαλλον, Επικοινωνίες κλπ.
- Για άλλους τομείς δεν είναι προφανές π.χ. Παιδεία, Πολιτισμός κλπ.
- Αυτό που σίγουρα γνωρίζουμε όμως είναι ότι ο μακροπρόθεσμος σχεδιασμός πρόκειται να μπει στην καθημερινότητα της διαμόρφωσης εθνικής πολιτικής και σε εθνικό αλλά και σε υπουργικό επίπεδο.
- Αυτό μας φέρνει αντιμέτωπους με δύο ερωτήσεις:
 1. Ποιός και πώς θα κάνει το μακροπρόθεσμο σχεδιασμό;
 2. Πώς θα αξιολογηθεί ο μακροπρόθεσμος σχεδιασμος;

ΠΟΙΟΣ ΚΑΙ ΜΕ ΠΟΙΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΘΑ ΚΑΝΕΙ ΤΟ ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ;

- Ξέρουμε λοιπόν ότι υπάρχει Ειδική Γραμματεία μακροπρόθεσμου σχεδιασμού.
- Ξέρουμε ότι στελεχώνεται σιγά σιγά.
- Ξέρουμε επίσης ότι θα υπάρχει επικοινωνία μεταξύ της Ειδικής Γραμματείας και των Υπουργείων που διαμορφώνουν την εθνική πολιτική.

Όμως

- Σε Υπουργικό επίπεδο, τα Ετήσια Προγράμματα θα συντάσσονται από τους Αναλυτές Δημόσιας Πολιτικής, τους Νομτέχνες και τους Ψηφιακούς Αναλυτές.

Επ ομένως

- Η ενσωμάτωση του μακροπρόθεσμου σχεδιασμού θα πρέπει να γίνει από αυτούς τους τρεις επιτελικούς αναλυτές.

**ΠΩΣ ΟΙ ΑΝΑΛΥΤΕΣ ΘΑ
ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΟΥΝ ΤΟΝ
ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΟ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΣΤΗ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ
ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ;**

- Αυτή είναι ίσως η ποιο δύσκολη ερώτηση διότι, στην μέχρι τώρα εκπαίδευσή τους, οι αναλυτές δεν έχουν εκπαιδευτεί στο πως θα ενσωματώσουν τον μακροπρόθεσμο σχεδιασμό.
- Μέχρι τώρα έχουν μάθει ότι τα θέματα μακροχρόνιου σχεδιασμού είτε θα επικοινωνούνται σε εθνικό επίπεδο είτε, για ορισμένα υπουργεία (για ποιά όμως;) θα υπάρχει αναλυτής μακροπρόθεσμου σχεδιασμού που θα βοηθά στην διαμόρφωση της δημόσιας πολιτικής.
- Στην πράξη λοιπόν αναμένεται ότι ο Αναλυτής Δημόσιας Πολιτικής με τον Νομοτέχνη και τον Ψηφιακό αναλυτή θα επικοινωνούν με την Ειδική Γραμματεία Μακροχρόνιου Σχεδισμού και θα ενσωματώνουν στα σχέδια νόμου πρακτικές που θα επιτρέπουν στον νόμο την απαραίτητη «ευελιξία» ή futureproofing όπως συχνά λέγεται.

**ΠΩΣ ΟΙ ΑΝΑΛΥΤΕΣ ΘΑ
ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΟΥΝ ΤΟΝ
ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΟ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΣΤΙΣ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ
ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ;**

- Αυτή τη στιγμή δεν υπάρχει συγκεκριμένος τρόπος.

Όμως

- Οι Αναλυτες συνεχίζουν να εκπαιδεύονται και αυτού του είδους η εκπαίδευση είναι σίγουρα κάτι που θα πρέπει να ληφθεί υπ' όψη.
- Η Ειδική Γραμματεία στελεχώνεται και ο συγκεκριμένος πλέον ρόλος της θα γίνει «καθημερινότητα» σε πολλά Υπουργεία.

Επ ομένως

- Αυτό που χρειάζεται σε πρώτη φάση είναι η στελέχωση της Ειδικής Γραμματείας και η εκπαίδευση των Αναλυτών.
- Σε δεύτερη φάση θα χρειαστεί να βρούμε μέθοδο για την πρακτική ενσωμάτωση του μακροπρόθεσμου σχεδιασμού από τους πολιτικούς αναλυτές αλλά και από τους νομοτέχνες και ψηφιακούς αναλυτες. Πιθανότατα να χρησιμοποιήσουμε κάτι ανάλογο του digital readiness των νομοσχεδίων που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αλλά ως foresight ready.